

ERİK YETİŞTİRİCİLİĞİ

Eriğin Bitki Sistematikteki Yeri

Takım: Rosales

Familya: Rosaceae

Alt Familya: Prunoideae

Cins: Prunus

Alt Cins: Prunophora

Dünya üzerinde, *Prunus* cinsine dahil 200 kadar tür olmasına rağmen ekonomik öneme sahip olanların sayısı oldukça azdır. Bunların büyük bir kısmı kuzey yarım kürenin ılıman iklim kuşağında bulunmaktadır.

Eriğin Kültür Tarihi

Eriğin kültür tarihi günümüzden 2000 yıl öncesine kadar gitmektedir. Eski İtalya'da yazar Pliny'nin verdiği bilgilerden, daha o zamanlarda çok güzel kültür çeşitlerinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Romalıların bu çeşitleri, doğuya yaptıkları seferler sırasında Hazar denizi, Kafkaslar ve Anadolu'dan getirdikleri tahmin edilmektedir.

Erik kültürü Anadolu'dan Yunanistan'a ve Roma'ya; buradan da Batı ve Kuzeybatı Avrupa'ya yayılmıştır. İlk kolonistler tarafından da Amerika'ya götürülmüştür.

Erikler *Prunus* cinsinin *Prunophora* alt cinsi içerisinde yer alır. Bu alt cinsin iki grubunu erikler oluşturur.

Euprunus grubu

Prunus cerasifera Ehrh.

Prunus domestica L.

Prunus spinosa

Prunus salicina Lindl. (*P. triflora* Roxb.)

Prunus simonii Carr.

Prunocerasus grubu

Prunus americana Marsh.

Prunus nigra Ait.

Prunus hortulana Bailey

Prunus munsoniana Wight ve Hedrick.

Eriğin Anavatanı ve Dünya Üzerinde Yayılışı

Erik türleri anavatanlarına (gen merkezlerine) göre 3 grup içerisinde toplanmaktadır.

Avrupa-Asya Türleri

Uzak Doğu Türleri

Kuzey Amerika Türleri

Avrupa-Asya Türleri

Bu üç grup içerisinde ekonomik bakımdan en önemlileridir. Halen kültürü yapılan önemli türler ve çeşitler bu grup içerisinde yer alır. Bu gruba Avrupa-Batı Asya türleri de denebilir. Bu grupta bulunan türler *Prunus cerasifera* Ehrh., *P. domestica* L., *P. insititia*., *P. spinosa* L.'dir.

Prunus cerasifera Ehrh.

Bu türe ait bazı çeşit ve formlar birçok ülkede Myrobolan erikleri; Türkiye'de ise “**Can Erikleri**” olarak adlandırılır.

Bu tür Avrupa ve Amerika'da, daha çok erik anacı olarak önem kazanmıştır. Türkiye'de hem anaç olarak kullanılır, hem de bazı çeşit ve tiplerinin meyvelerinden yararlanılır. Bazı çeşitlerin meyveleri olgunlaşmadan yeşil erik olarak, bazıları da (asidi yüksek olanlar) olgunlaştıktan sonra yenir. Türkiye'nin yerli bitkilerindendir.

Prunus domestica L.

Bu grubun en önemli türüdür. Hem anaç hem de kültür meyvesi olarak yararlanılır. Çeşit sayısı bakımından en zengin erik türüdür. **Avrupa erikleri** olarak adlandırılır. Meyveleri hem taze olarak hem de kurutulularak değerlendirilir. Bu türün anavatanı kesin olarak bilinmemektedir. Bu türün çeşitleri, meyve özellikleri ve değerlendirme şekilleri dikkate alınarak 6 gruba ayrılır.

A- Renklotlar (Reine Claude)

B- Tamaslar (Prunes)

C- Perdrigon erikleri

D- Sarı yumurta erikleri

E- Imperatrice erikleri

F- Lombard erikleri

Prunus insititia L.

Türkiye'nin yerli bitkilerindedir. Bazı çeşitlerinin meyveleri sofralık olarak değerlendirilmekle beraber, daha çok reçel ve marmelat yapımında kullanılır. Bu tür içerisinde giren erik çeşitleri 4 gruba ayrılır.

Damson'lar

Bullace'lar

Mirabel'ler

St. Julien'ler (bu grup önemli anaç kaynağıdır)

Prunus spinosa

Ekonomik önemi olmayan bir türdür. Türkiye'de **çakal eriği** yada **domuz eriği** olarak da adlandırılır. Bunlar buruk tadda olduğu için, taze olarak tüketilmeye uygun değildir. Marmelat ve jöle yapında kullanılabilirler. Beyaz ve koyu menekşe renkli katmerli çiçeklere sahip çok güzel süs formları vardır.

Uzak Doğu Türleri

Bu grup içerisinde ekonomik bakımdan önemli Prunus salicina ve Prunus simonii olmak üzere iki erik türü yer alır. Her iki tür içinde seleksiyon yapılarak veya birbirleriyle melezlenerek, birçok yeni çeşit elde edilmiştir.

Prunus salicina ve Prunus simonii

Bu türlerin anavatanı Çin'dir. Bu iki türden özellikle *P.salicina*, ticari değeri yüksek birçok çeşide (Abundance, Amador, Beauty, Burbank, Duarte, Santa Rosa, Satsuma) sahiptir. Bazı Japon erikleri de bu iki türün melezlenmesinden elde edilmiştir.

Kuzey Amerika Türleri

Kuzey Amerika birçok erik türünün anavatanıdır. Başlıca türleri şunlardır.

<i>P. americana</i>	<i>P. angustifolia</i>
<i>P. besseyi</i>	<i>P. hortulana</i>
<i>P. marianna</i>	<i>P. maritima</i>
<i>P. mexicana</i>	<i>P. munsoniana</i>
<i>P. nigra</i>	<i>P. subcordata</i>

Bu türler arasında ekonomik bakımdan en önemlisi *P. americana*'dır.

P. marianna ve *P. besseyi* türleri anaç olarak önemlidir.

Ekonomik Önemi

Dünya Erik Üretimi

2021 yılı Dünya Erik Üretiminin kıtalara göre dağılımı (FAO, 2023)

Kıtalar	Üretim (ton)	Dünya Üretim Miktarındaki Payı (%)	Alan (ha)	Dünya üretim Alanındaki payı (%)
Afrika	480.229	4,0	54.704	2,1
Amerika	896.336	7,5	66.351	2,5
Asya	7.887.480	65,6	2.069.263	79,5
Avrupa	2.730.469	22,7	408.810	15,7
Okyanusya	19.969	0,2	3.307	0,1
Dünya	12.014.482		2.602.436	

2021 yılı Dünya Erik Üretim miktarı alanında ilk 10 sıradaki Ülkeler (FAO, 2023)

15	Sıra	Ülkeler	Üretim Miktarı (ton)	Üretim Alanı (ha)	Dünya Üretim Miktarındaki Payı (%)	Dünya üretim Alanındaki payı (%)
	1	Çin	6.615.469	1.945.132	55,1	74,7
	2	Romanya	807.170	66.730	6,7	2,6
	3	Şili	426.776	16.602	3,6	0,6
	4	Sırbistan	412.778	72.569	3,4	2,8
	5	İran	388.243	30.671	3,2	1,2
	6/92	Türkiye	332.533	21.708	2,8	0,8
	7	A.B.D	277.150	20.154	2,3	0,8
	8	Rusya	197.700	45.770	1,6	1,8
	9	Ukrayna	188.300	17.900	1,6	0,7
	10	İspanya	179.320	13.690	1,5	0,5
		Dünya	12.014.482	2.602.436		

2021 yılı Dünya erik ithalat değerleri (FAO, 2023)

Sıra	Ülkeler	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (1000\$)	Dünya ithalat Mik. Payı (%)	\$/ton
1	Çin	126.763	293.267	17,6	406,6
2	Rusya	63.193	54.921	8,8	76,2
3	Hollanda	54.006	94.900	7,5	131,6
4	Almanya	50.215	78.472	7,0	108,8
5	İngiltere	35.708	58.227	5,0	80,7
6	Brezilya	27.018	34.510	3,7	47,8
7	Polonya	22.751	22.258	3,2	30,9
8	Irak	21.928	9.602	3,0	13,3
9	B.A Emirlikleri	20.946	26.648	2,9	36,9
10	Fransa	20.885	28.647	2,9	39,7
11	A.B.D	20.292	50.252	2,8	69,7
12	Suudi Arabistan	19.481	23.789	2,7	33,0
13	İtalya	17.627	24.238	2,4	33,6
14	Kanada	16.071	35.312	2,2	49,0
15	Romanya	13.343	8.241	1,9	11,4
111/172	Türkiye	65	96	0,009	0,133
	Dünya	721.216	1.100.809		1526,3

2021 yılı Dünya erik ihracat değerleri (FAO, 2023)

Sıra	Ülkeler	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (1000\$)	Dünya ihracat Mik. Payı (%)	\$/ton
1	Şili	121.177	205.462	15,9	1.696
2	İspanya	111.292	158.700	14,6	1.426
3	Çin	92.179	150.800	12,1	1.636
4	Güney Afrika	81.964	105.689	10,8	1.289
5	Moldova	44.915	23.030	5,9	513
6	Hollanda	44.165	77.399	5,8	1.753
7/107	Türkiye	38.622	26.896	5,1	696
8	İtalya	31.132	51.838	4,1	1.665
9	Sırbistan	23.879	16.903	3,1	708
10	A.B.D	21.506	47.724	2,8	2.219
11	Özbekistan	14.941	9.764	2,0	654
12	Portekiz	9.850	11.061	1,3	1.123
13	Lübnan	7.982	3.402	1,0	426
14	Polonya	7.484	7.100	1,0	949
15	Avusturya	7.285	22.623	1,0	3.105
	Dünya	761.358	1.025.124	100,0	1.346

Türkiye erik üretim değerlerinin yıllara göre değişimi (TÜİK, 2023)

Yıl	Alan (dekar)	Üretim (ton)	Ortalama verim (kg)	Meyve veren ağaç sayısı	Meyve vermeyen ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
2010	166.244	240.806	31	7.815.844	1.847.120	9.662.964
2011	183.644	268.696	34	7.863.951	1.802.700	9.666.651
2012	193.304	300.046	37	8.187.640	1.794.829	9.982.469
2013	197.262	305.393	36	8.429.484	1.816.936	10.246.420
2014	200.271	265.49	31	8.657.765	1.640.867	10.298.632
2015	204.517	279.761	31	8.889.209	1.552.910	10.442.119
2016	208.108	297.587	33	8.959.383	1.609.649	10.569.032
2017	213.853	291.934	35	8.387.532	1.749.979	10.137.511
2018	206.721	296.878	36	8.301.434	1.857.098	10.158.532
2019	210.581	317.946	37	8.589.387	1.810.538	10.399.925
2020	215.208	329.056	37	8.822.147	1.789.725	10.611.872
2021	217.077	332.533	37	8.999.702	1.699.056	10.698.758
2022	216.903	348.750	38	9.183.911	1.700.455	10.884.366

2022 Yılı Türkiye erik üretiminin bölgelere göre dağılımı (TÜİK, 2023)

Bölgeler	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim - Kg/Ağaç	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	Toplam Ağaç Sayısı	Ülkemizdeki Payı (%)	
							Üretim	Alan
İç Anadolu	13.852	28.501	28	808.010	167.244	975.254	8,2	6,4
Marmara	44.740	69.777	38	1.649.629	241.170	1.890.799	20,0	20,6
Karadeniz	6.104	32.888	26	1.165.082	178.431	1.343.513	9,4	2,8
Ege	52.128	61.303	35	1.840.129	325.857	2.165.986	17,6	24,0
Akdeniz	87.570	137.815	41	3.136.548	611.322	3.747.870	39,5	40,4
Doğu Anadolu	7.915	12.759	32	375.990	142.416	518.406	3,7	3,6
Güneydoğu Anadolu	4.594	5.707	23	208.523	34.015	242.538	1,6	2,1
Türkiye	216.903	348.750	38	9.183.911	1.700.455	10.884.366		

Sıra	İl Adı	Üretim Alanı (dekar)	Üretim Miktarı (ton)	Ortalama verim (kg)	Meyve veren yaşıta ağaç sayısı	Meyve vermeyen yaşıta ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı	Üretimdeki payı (%)
1	Mersin	44.666	70.996	46	1.537.087	325.444	1.862.531	20,4
2	Bursa	22.802	27.701	42	653.972	126.204	780.176	7,9
3	Adana	8.380	19.641	43	456.763	69.299	526.062	5,6
4	İzmir	11.989	18.076	40	455.521	82.960	538.481	5,2
5	Antalya	14.831	15.671	39	397.785	109.952	507.737	4,5
6	Hatay	9.712	14.091	37	377.084	19.910	396.994	4,0
7	Manisa	17.269	13.944	25	548.745	28.915	577.660	4,0
8	Çanakkale	5.231	13.065	46	281.563	46.110	327.673	3,7
9	İsparta	5.826	12.557	57	219.584	54.064	273.648	3,6
10	Konya	5.165	12.103	51	237.003	43.254	280.257	3,5
	Türkiye	216.903	348.750	38	9.183.911	1.700.455	10.884.366	

Eriğin Ekonomik Önemi

Erikler meyvesi için yetiştirilen ılıman iklim meyvelerindedir.

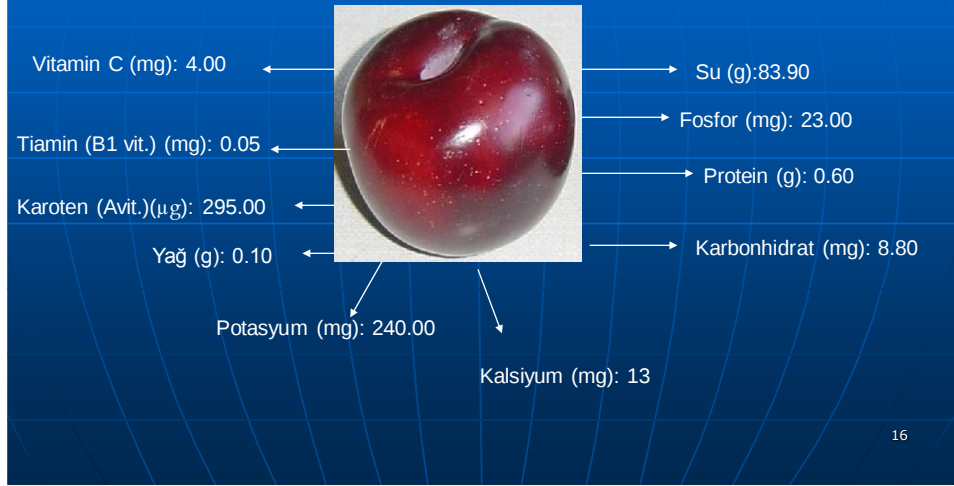
Odununun ekonomik bir önemi yoktur. Ancak yakacak olarak kullanılabilir.

Erik meyveleri büyük ölçüde taze olarak tüketilir. Bazıları da kurutularak değerlendirilir. Meyvelerin bir kısmı da konserve ürünleri (marmelat, jöle gibi) yapımında ve çeşitli alkollü içkiler elde edilmesinde kullanılır.

P.cerasifera'nın bazı çeşitleri ve bazı tipleri taze yenerek ve kompostosu yapılarak tüketilir. Bu türün bazı çeşitlerinin (Papaz, Havran gibi) meyveleri olgunlaşmadan, yani ham iken yenir, ayrıca kompostosu yapılır. Bu şekilde tüketim için meyve asidinin düşük, meyve etinin gevrek, meyve şeklinin düzgün olması gerekir. Bu tüketim şekli sadece **Türklere özgüdür**. Ayrıca bu tür Türkiye'de kullanılan en yaygın erik anacıdır. Bu tür Avrupa ve Amerika'da da daha çok anaç olarak kullanılır.

P.domestica türüne dahil çeşitlerin meyveleri, taze halde veya kurutularak tüketilir. Bu türün bazı çeşitleri ABD, Yugoslavya ve Romanya'da kurutulur ve alkollü içki sanayinde ham madde olarak kullanılır. Ayrıca bu türden erik anaçları da elde edilmiştir.

Erik meyvesinin kimyasal yapısı türe, çeşide ve ekolojik bölgeye göre değişir.
Taze erik (*P.domestica*) meyvesinin kimyasal yapısı (100g yenen kısımda)

Eriğin Morfolojik ve Biyolojik Özellikleri

Prunus cerasifera

Bitkileri çalı, ağaççık veya ağaçlar halinde olup, tacı 4-8 m yüksekliğindedir.

Sık dallı, yayvan taçlı, genç yaşta genellikle dikenlidir.

Çok sayıda ince dal oluşturur.

Tomurcuklar, bir yıllık dallar üzerindeki boğumlarda tek tek, ikili veya üçlü halde; mayıs buketlerinde gruplar halinde bulunur.

Çiçekler yapraklardan önce görülür. Bir tomurcuktan 1-4 çiçek, genellikle 2-3 çiçek meydana gelir.

Meyveler küresel yayvan, hafif oval, 15-30 mm çapında, kırmızı, koyu kırmızı veya sarı renklidir. Meyve eti yumuşak, çok sulu, tatlı ve lezzetlidir. Meyve eti çekirdeğe yapışık.

Prunus domestica

Seyrek dallı, dik, yayvan veya sarkık taçlı ağaçlar meydana getirir. Taç yüksekliği 12 m'ye kadar ulaşır. Ağaçları dikenli veya dikensiz olabilir.

P. cerasifera ağaçlarına göre daha az dallıdır. Genç dallar önceleri tüylü, sonraları tüysüzdür. Bir yıllık dalları Can eriklerinininkine göre daha kalındır. Çok sayıda kısa meyve dalı (mayıs buketi) oluşturur.

Çiçekler genellikle yapraklardan önce veya yapraklarla beraber açar.

Meyveler genellikle söbü, yumurta biçiminde, bazen hafif küresel; meyve kabuğu sarı, yeşilimsi sarı, kırmızı mor, mavi-mor renkli, üzeri puslu; meyve eti sarımsı, yeşilimsi veya açık mor, az sulu, tatlı veya mayhoştur. Genellikle çekirdekten kolay ayrılır.

Prunus insititia

Sık taçlı, *P.domestica* ağaçlarından daha küçük, 3-7 m yüksekliğinde, bazen biraz dikenli ağaç veya ağaççıklar oluşturur.

Çiçekler Mayıs buketlerinde kümeler halinde bulunur. Bu türde çiçeklenme ve yapraklanma aynı zamanda olur.

Çiçek tomurcukları genelde Mayıs buketlerinde görülür. Bir tomurcuktan 1-2 çiçek meydana gelir.

Meyveler küçük, sarkık, küremsiden yumurta şekline kadar değişen şekilde; kabuğu sarı, mavi-siyah, üzeri pusludur. Meyve eti sarı, sıkı, sulu, tatlı veya ekşi; çekirdeğe yapışık veya yarmadır.

Prunus spinosa

Dikenli bir çalı veya ağaççık görünümündedir. 4m'ye kadar yükselebilen yayvan bir taç oluşturur. Ağır büyür, kalın ve büyük dikenlidir.

Genç dallar gövdeye dik açılı, tüylü, kısa dallar diken şeklinde son bulur.

Çiçekler yapraktan önce görülür. Çok sayıda çiçek açar. Çiçekler ya tek yada ikisi bir arada bulunur.

Meyveler dallar üzerinde dik duruşlu, küçük, 10-18 mm uzunlukta, 10-15 mm genişlikte, küremsi veya hafif oval; meyve kabuğu mavi-siyah, üzeri çok puslu; meyve eti yeşil, ekşi ve buruk taddadır. Meyve eti çekirdeğe yapışık.

Prunus salicina

Hızlı büyür, erken meyveye yatar ve çok verimlidir.

Sık veya seyrek dallı, yayvan veya hafif dik taçlı, 6-9 m yüksekliğinde ağaçlar meydana getirir. Genç dallar genellikle tüsüzdür.

İki veya daha yaşlı dallarda, çok sayıda Mayıs buketi meydana getirir. Çiçek tomurcukları, *P.cerasifera*'dan büyük, *P.domestica*'dan küçük, yuvarlak olup, Mayıs buketlerinde kümeler halinde bulunur.

Çiçekler yapraklardan önce açar. Bir tomurcuktan 1-4 çiçek, genellikle 2-3 çiçek açar.

Meyveler değişik irilikte, genellikle 40-70 mm çapında, küremsi oval veya küremsi; çiçek çukuru tarafı dar, basık veya sivrice noktalı; karın çizgisi belirgindir.

Meyve kabuğu sarı zemin rengi üzerine parçalı kırmızı, sıvama koyu kırmızı renkte, hafif puslu; meyve eti genellikle sarı veya kırmızı, sert, çok sulu, tatlı, hafif aromalı, yarma, yarım yarma veya çekirdeğe yapışık.

Döllenme Biyolojisi

Çiçek yapısı erseliktir ve tam teşekküllü yani perfect yapıdadır.

Bütün erik çeşitleri kendine verimli değildir. Çeşitlerin büyük bir kısmı kendine kısırdır. Eşey hücrelerinin normal yapıda olmasına rağmen, kendine tozlanma ile meyve tutumunun yeterli olmamasının nedeni, kendiyle uyumsuzluktur. Bu durum birçok erik çeşidinde önemli sorun yaratmaktadır.

Eriklerin dölleme biyolojisi üzerinde yapılan çalışmalar, uyumsuzluğun kalıtsal yapı, yani genlerle ilgili olduğunu ortaya koymuştur. Uyumsuzluk geni S'nin çeşitli allel genleri bulunmaktadır. Çiçek tozu ve dişi organın stil dokusunda aynı allel genin bulunması, döllemeyi engellemekte ve sonuçta çiçek bağlamamaktadır. Eriklerde kendiyile uyumsuzluk türe ve çeşitlere göre değişir.

Prunus cerasifera (Can erikleri) çeşitleri, kendine verimlilik bakımından üç gruba ayrılır.

Çeşitlerin bazıları kendine verimli (Havran, Karşıyaka, Orta Can gibi)

bazıları kısmen verimli (Aynalı, Foça gibi)

ve çoğunluğu da kendine kısır (Papaz, Kebap, Söbü Can, Turfanda Can, Can-1 gibi).

Prunus domestica çeşitleri de kendine verimlilik bakımından Can erikleri ile benzerlik gösterir. Kültür çeşitlerinin bir kısmı kendine verimli, bir kısmı kısmen verimli, çoğunluğu da kendine kısır.

Bazı yayınlarda ise Avrupa erikleri kendine verimli ve kendine kısır olmak üzere iki gruba ayrılır. D'Agen, İtalian Prune, Reine Claude, German Prune gibi bazı çeşitler, değişik ekolojik bölgelerde kendine verimlilik bakımından farklı durum göstermişlerdir. Bu durum, bazı çeşitlerin kendine verimlilik durumunun ekolojik bölgelere göre değişebileceğini göstermektedir.

Japon eriklerinde Simka dışında, kendine verimli olanı yoktur. Bunların bir kısmı kendine kısmen verimli, bir kısmı da kendine kısır.

Kendine kısır olanların sayısı daha fazladır. Beauty, Climax, Methley, Santa Rosa gibi çeşitlerin, bazı ekolojik bölgelerde yabancı tozlanma olmadan yeterli mahsul verdikleri bildirilmiştir.

Bazı erik çeşitlerinin kendine verimlilik durumları		
Kendine verimli	Kendine kısmen verimli	Kendine kısır
Can Erikleri		
Havran, Karşıyaka, Orta Can		Papaz, Aynalı, Kebap, Söbü Can, Turfanda Can
Avrupa Erikleri		
Göynük, Köstendil, Giant, R.C.de Bavay, Anna Spath, Stanley, Sugar, Victoria, Pershore, Yellow Egg, Germane Prune	D'Agen, Grande Duke, Cambridge Gage, Imperial Epineuse, Pond, R.C.d'Quillins	Diamond, Golden Drop, Jefferson, Late Orange, President, R.C. Verte, R.C. Violette, Tradegey, Washington, Sultan
Japon Erikleri		
Simka	Beauty, Climax, Santa Rosa, Methley	Abundance, Apex, Burmosa, Burbank, Duarte, Formosa, Eldorado, Friar, Gaviota, Kelsey, Ozark Premier, Satsuma, Wickson

Bazı erik çeşitleri ve dölleyicileri			
Can Erikleri			
Aynalı x Papaz Kebap		Papaz x Aynalı	
Avrupa Erikleri			
Anna spath x R. Claude Verte R.C.d'Althan		R.C.d'Althan x R.C. Verte R.C. Violette	
D'Agen x R.C. Verte		R.C. Violette x R.C. D'Althan R.C. Verte	
Jefferson x Early Rivers Early Laxton		Stanley x R.C. Verte	
R. Claude Verte x D'agen R.C. Violette Anna Spath		Italian Prune x R.C.d' Althan R.C. Verte	
Japon Erikleri			
Beauty x Santa Rosa Wickson		Friar x Santa Rosa	
Burbank x Santa Rosa Shiro		Ozark Premier x Burbank Shiro	
Burmosa x Santa Rosa		Shiro x Burbank	
Climax x Burbank		Wickson x Beauty Santa Rosa	29

Erik türleri kromozom sayısı bakımından değişik durumlar gösterir. Bazı erik türlerinin kromozom sayıları aşağıdaki gibidir.

Diploid (2n=16)

P. cerasifera
P. salicina
P. americana
P. hortulana
P. marianna
P. maritima
P. nigra

Tetraploid (2n=32)

P. spinosa

Hexaploid (2n=48)

P. domestica
P. insititia

ERİĞİN EKOLOJİK İSTEKLERİ

Erikler toprak bakımından fazla seçici değildirler.

P.cerasifera anaçlarına aşıllı ağaçlar yüzeysel gelişen bir kök sistemine sahiptirler. Bunlar daha çok saçak kök meydana getirdiklerinden, az derin topraklarda da yetişirler.

Besin maddelerince zengin, geçirgen, orta derin veya derin, yeteri kadar nemli topraklarda iyi yetişirler. Böyle topraklarda ağaçlar kuvvetli büyür, bol mahsul verir ve uzun ömürlü olurlar.

Japon erikleri için en uygun topraklar humuslu, besin maddelerince zengin ve yeteri kadar nemli topraklardır. Ağır bünyeli topraklarda Avrupa erikleri, Japon eriklerine göre daha iyi sonuç verirler. Erikler geçirgenliği kötü topraklarda badem, kayısı, kiraz ve şeftaliden daha iyi sonuç verir. Uygun toprak pH'sı 6,5-7'dir.

Can erikleri (*P.cerasifera*), değişik toprak tiplerine kolayca uyum sağlar. Bunlar fakir, kuru ve kireçli toprakların değerlendirilmesini sağladıkları gibi, nemli topraklarda iyi sonuç verirler. Şeftaliye göre kireçli topraklara daha iyi dayanırlar.

İklim İstekleri

Erik türlerinin iklim istekleri birbirinden oldukça farklıdır. Bu nedenle erikleri, soğuk ılıman, ılıman, sıcak ılıman ve hatta kış dinlenme süresi kısa olanları, subtropik iklime sahip bölgelerde de yetiştirmek mümkündür.

Mevcut erik türleri içerisinde değişik iklim koşullarına en iyi uyum sağlayabilen *P.cerasifera*'dır. Bu tür yukarıda belirtilen bütün iklim bölgelerine uyabilir. Fakat en uygun bölge muhtemelen ılıman ve sıcak ılıman bölgelerdir.

Avrupa erikleri kışı nispeten soğuk geçen, soğuk-ılıman iklim meyvesidir.

Japon erikleri ise, kışı soğuk geçmeyen bölgelerde daha iyi sonuç verir. Aynı türün çeşitleri arasında da farklılıklar vardır. Örneğin, Burbank eriği diğer Japon eriklerine göre soğuklara daha dayanıklıdır.

P.insititia türü, *P.domestica*'ya göre soğuklara daha fazla dayanır. Bazı Amerikan türleri, örneğin *P. nigra* soğuklara çok dayanıklıdır.

İlkbaharda önce Can erikleri (*P.cerasifera*), sonra Japon erikleri (*P.salisina*), en sonrada Avrupa erikleri (*P.domestica*) çiçek açar.

Can erikleri ile Japon erikleri erken çiçek açtıklarından, kış ve ilkbahar donlarından zarar görme olasılıkları fazladır. Ülkemizde erik yetiştirilen yerler dikkate alındığında, ilkbahar donları, kış donlarından daha tehlikelidir.

Eriklerde taç yapraklarının ucu görülen kapalı tomurcukların -3,1°C ile -1,1°C ye açmış çiçeklerin -2,2°C ile -0,6°C ye dayandığı bildirilmiştir. Genç meyve devresi en duyarlı devredir. Bu meyveler ancak -1,1°C ile -0,6°C ye dayanabilmektedir.

Kış dinlenme süresi, türlere ve çeşitlere göre değişir. Genellikle Avrupa eriklerinin soğuklama gereksinimi Japon eriklerinden fazladır. Avrupa erikleri 7.2°C'nin altında 1000 saatten fazla, Japon eriklerinde ise 600 saat kadardır. Can eriklerinin soğuklama gereksinimi ise Japon eriklerinin ki kadar veya ondan biraz azdır.

Türkiye'nin Hatay, Adana, Mersin, Antalya, Muğla, İzmir, Aydın ve Manisa illeri turfanda Can eriği (yeşil erik veya olgun erik) yetiştiriciliği bakımından önemlidir.

İlkbaharda çiçeklenme zamanında havaların sürekli yağışlı olması, erik ağaçlarında meyve tutumunu olumsuz etkiler.

Sürekli yağış, tozlayıcı böceklerin faaliyetini azaltır veya engeller.

Yağmurun etkisiyle dişicik tepesi yıkanır, burada bulunan çimlenmiş çiçek tozları taşınır. Tozlanma ve dölleme olayları gerçekleşmez. Mantari hastalıklar çoğalır. Genç meyveler mantarın (*Sclerotinia* (*Monilia*) *laxa*) etkisiyle mumyalaşır ve sonuçta mahsul azalır.

Eriğin Çoğaltılması

Erik çeşitlerinin çoğunda yabancı dölleme zorunluluğu bulunduğundan, elde olunan tohumların kalıtsal yapıları yüksek oranda heterizogottur. Bu nedenle kültür çeşidinin üstün özellikleri kendinden sonraki nesle büyük ölçüde geçmez

Bu nedenle eriklerin çoğaltılmasında vejetatif yöntemler kullanılır. Bunlar aş, yeşil çelik, odun çeliği, tepe daldırması, dip sürgünü, kök sürgünü ve mikro üretim (doku kültürü) yöntemleridir.

Bütün erik çeşitlerini odun ve yeşil çelikle üretmek mümkün değildir. Santa Rosa ve Kayısı eriği odun çeliği ile oldukça başarılı çoğaltıldığı halde Papaz eriği çoğaltılamaz. Yeşil çeliklerin uzunluğu 40 cm civarında olmalıdır.

Tepe daldırması ve doku kültürü de bazı çeşitlerde başarılı olmaktadır. Eriklerin çoğaltılmasında en fazla kullanılan yöntem, aş ile çoğaltmadır. Genelde **durgun T göz** aşısı kullanılır.

Erik Anaçları

***Prunus cerasifera* anaçları**

Çok yaygın kullanılan bir erik anacıdır. Ülkemizde en fazla bu anaç kullanılır. Bu anaçlar Can erikleri, Avrupa erikleri ve Japon erikleri için uygun anaçtır.

Prunus cerasifera anaçları Avrupa ve Amerika'da **Myrobolan** erikleri adıyla tanınmaktadır. Yurdumuzda ise Can eriği olarak bilinirler.

Ağır ve nemli topraklara olduğu kadar, hafif ve kumlu topraklarda da iyi büyürler.

Tohum anaçları

P. cerasifera'nin ülkemizde en fazla kullanılan anaçlarıdır.

Klon anaçları

Avrupa ve Amerika'da kullanılan en yaygın anacıdır.

Myrobolan B anacı iyi köklenmesi, birçok kültür çeşidi ile iyi uyumu, kuvvetli ve verimli ağaçlar oluşturması nedeniyle önem kazanmıştır. Odun çeliği ve daldırma ile çoğaltılır.

Myrobolan 29C bu anaç kök boğazı çürüklüğüne, kök ur nematoduna dayanıklı, kök çürüklüğüne kısmen dayanıklı, bakteriyel kansere duyarlıdır.

Adara erik, şeftali, kiraz ve vişne çeşitleri ile iyi uyumu; ağır, killi, kalkerli topraklara adapte olabildiği bildirilmektedir.

Adamir myrobolan anacının; myrobolan klon anacından daha iyi olduğu ve Myrobolan B'ye göre %15 bodurluk sağladığı, %10 aktif kireç taşıyan topraklarda kloroz göstermediği ve taban suyunun yükselmesine dayanıklı olduğu belirlenmiştir.

Prunus domestica

Bu tür anaçlardan **Brompton** ve **Common Plum** İngiltere'de kullanılmaktadır. Brompton orta kuvvette ağaçlar meydana getirir ve bütün erik çeşitleri ile uyur.

P.domestica x *P. spinosa* melezi olan **Damas 1869**, erik çeşitlerine olduğu kadar şeftalilere de anaç olarak kullanılmaktadır.

Prunus marianna

Bu anaç ABD'de Teksas'da ortaya çıkarılmıştır. Bir klon anacıdır. Odun çelikleriyle çoğaltılır. ABD'de Japon eriklerine anaç olarak kullanılır. Burbank çeşidine uygun değildir. Kaliforniya'da bu türden kuvvetli gelişen iki klon anacı elde edilmiştir. Bunlar **Marianna 2624** ve Marianna 2623'tür. Her iki anaç, ağır, nemli topraklara uygun olup, kök ur nematoduna ve boğaz kanserine oldukça dayanıklıdır.

Prunus insititia

Bu türden İngiltere'de East Malling Araştırma İstasyonu tarafından St Julien A, B, C, D klonları, **Common Mussel** ve **Damas** anaçları elde edilmiştir. **St Julien A**, bu grup anaçların en yaygın kullanılanıdır ve uyuşma gösterdiği çeşitlerle yarı bodur ağaçlar teşkil eder. Ağaçları erken meyveye yatarır. Çeşitli topraklara özellikle kireçli topraklara kolay uyum gösterir.

Pixy (E340/4.6)

İngiltere'de St Julien d'Orleans klon popülasyonundan elde edilmiştir, bir klon anacıdır. Erikler için bodur bir anaçtır. Büyümeyi bazı Avrupa eriklerinde, St Julien A anacına göre %50 azaltmıştır. Ağaçlar erken meyveye yatar ve genellikle dip sürgünü oluşturmaz. Verim ve meyve iriliği, diğer bazı anaçların gerisinde kalmıştır.

***Prunus persica* (şeftali) anacı**

Kaliforniya'da sofralık ve kurutmalık eriklerin %50'den fazlasının bu anaca aşılı olduğu bildirilmiştir. Bazı sofralık eriklerle aşı uyumsuzluğu gösterir. Bu anaca aşılı ağaçlar erken meyveye yatar ve meyveleri erken olgunlaşır. İyi havalandırılan topraklarda kullanılmalıdır.

***Prunus armeniaca* (kayısı) anacı**

Özellikle nematodla bulaşık yerlerde ve kireçli topraklarda, eğer uyumsuzluk sorunu yoksa, erikler için uygun bir anaçtır. Ancak birçok erik çeşidi ile aşı uyumsuzluğu gösterir. Japon erikleri bu anaç üzerinde, Avrupa eriklerine göre daha iyi gelişme eğilimindedirler.

***Prunus amygdalus* (badem) anacı**

Bazı erik çeşitleri bu anaç üzerinde başarılı şekilde yetişir. Bazı sofralık erik çeşitleri bu anaç üzerinde çok fazla mahsul verir.

Erik Bahçesi Kurma

Çeşit seçimi; ekonomik koşullar, özellikle pazarlama durumu dikkate alınarak yapılır.

Yetiştirilecek çeşitlerin ve sayısının belirlenmesinde arazinin büyüklüğü, iş yoğunluğu ve zamana yayılışı da dikkate alınır.

Sadece sofralık çeşitler yetiştirilebildiği gibi sofralık ve kurutmalık çeşitler beraber de yetiştirilebilir.

Eğer arazi büyüklüğü uygunsa bahçeye birbirini izleyen zamanda olgunlaşan birkaç çeşit dikilmelidir. Böylece hem pazara daha uzun sürede mal göndererek, çeşitli fiyat hareketlerinden yararlanmak ve hem de hasat zamanındaki iş yoğunluğunu azaltmak mümkün olur.

Erik çeşitlerinin bir kısmı kendine kısır olduğundan, seçilenler arasında böyleleri varsa, bunları dölleyicileri de belirlenir ve birlikte dikilir. Dölleyici çeşidin bahçe içerisinde ağaç olarak sayısı, bu çeşidin meyve kalitesine göre artar veya azalır.

Çeşit seçimi yanında anaç seçimi de önemlidir. Anaç, toprağın fiziksel ve kimyasal yapısına bakılarak seçilir.

Bahçe Yerinin Hazırlanması

Erik bahçesi kurulacak arazide, eğer daha önce diğer çok yıllık bitkiler yetiştirilmişse, önceki bitkilerin kökleri ve parçaları iyice temizlenir.

Arazi düzlenir.

Arazide 2-3 yıl tarla veya çapa bitkileri yetiştirilerek toprak dinlendirilir.

Dinlenmeden zaman kaybetmek istenmiyorsa, erik fidanları daha önce sökülen ağaçların yerine değil, bunların sıra aralarına dikilir.

Yaz ve sonbahar aylarında, bahçe arazisi derin şekilde sürülür. Dikimden önce toprak analizi yapılarak temel bir gübreleme programı yapılır. Gübrelemeden sonra, verilen gübrenin toprağa karışması için, toprağın yeniden sürülmesi, diskaro veya tırmıkla toprak yüzeyinin düzlenmesi gerekir.

Fidanların Dikimi

Erik bahçeleri genellikle kare düzeninde kurulur. Eğer bahçede ara ziraatı yapılacaksa dikdörtgen yerleşim düzeni uygulanır.

Klasik yetiştirme sisteminde dikim aralıkları 5x5 ve 7x7 m arasında değişir.

Çeşitler bahçe içerisinde en iyi tozlanma ve döllemeyi sağlayacak şekilde yetiştirilmelidir.

Bahçeye biri ana çeşit diğeri bunun dölleyicisi olmak üzere iki çeşit dikilecekse, her üçüncü sıranın, üçüncü ağacı dölleyici çeşit olur.

Çiçeklenme sırasında bahçede arı kovanı bulundurulması, tozlanmanın daha iyi gerçekleşmesini sağlar.

Erik bahçelerinde Yıllık Bakım İşlemleri

Sulama

Yıllık yağış miktarı 750 mm.'yi geçen ve yaz aylarında da yağış alan bölgelerde, erik ağaçları sulanmadan da yetişebilirler.

Kurak topraklarda, hem ağaçların hem de meyvelerin gelişmesi ve çeşide özgü iriliğe ulaşması için mutlaka sulama yapılmalıdır.

Yazın susuz kalan ağaçlarda meyveler küçük kalır ve yapraklar erken dökülür. Meyveleri büyüme döneminde ağaçların susuz kalması, meyve dökümlerini artırır. Meyve olgunlaşma döneminde fazla nem, bazı çeşitlerde meyvelerin çatlamasına neden olur.

Erik türleri arasında *P.cerasifera* kuraklığa en dayanıklı olanıdır.

Gübreleme

Mahsule yatmış bir erik bahçesinde dekar başına 40 kg %21'lik amonyum sülfat, 50 kg %18'lik süper fosfat ve 48 kg % 50'lik potasyum sülfat gübresi önerilmektedir.

Gübreleme Japon erikleri için daha önemlidir. Japon erikleri fazla meyve bağladıkları için gübrelemeye daha fazla gereksinim duyarlar. Diğer erikler için önerilen dekar başına 40 kg'lık azotlu gübre miktarı, vegetasyonun başladığı devrede 10-15 kg % 33'lük amonyum nitrat ile takviye edilmelidir.

Erik ağaçlarında bor noksanlıklarında zambak salgısı meydana gelir. Tomurcukların kabarması ile çiçeklenme arasındaki dönemde, bor elementine duyulan gereksinim artar. Bor noksanlığında toprağa boraks ve tetraborat verilebilir. Çinko yetersizliğinde yapraklar küçülür, rozetleşir ve damar aralarında sarılık oluşur. Bunu önlemek için, çiçek taç yaprakları tamamen döküldükten sonra % 0,5-0,1 çinko sülfat eriyiğine, bunun yarısı miktarda kireç eklenerek ağaçlara püskürtülür. Bakır noksanlığında ise ağaç başına 0,5-1,0 kg bakır sülfat verilir.

Budama

Eriklerde birincisi şekil budaması, diğeri de mahsul budaması olmak üzere başlıca iki tip budama uygulanır.

P.cerasifera ve *P.salicina* çeşitleri genellikle yayvan taç oluşturma eğiliminde olduklarından, bunların genç ağaçlarına goble şekil verilir. Buna karşılık Avrupa erikleri daha çok dik ve dik yayvan taç oluşturdıklarından, bunlara değişik doruk dallı şekil verilmelidir. Kısaca, çeşitlerin doğal büyümelerine uygun şekiller verilmelidir.

Şekil budaması uygulanan genç ağaçlarda şiddetli kesimler yapılmamalıdır.

Erik ağaçlarında verim budaması mümkünse her yıl, değilse iki yılda bir mutlaka yapılmalıdır.

Japon erikleri daha fazla çiçek tomurcuğu oluşturdıklarından, bunlara budama biraz daha sert uygulanır. Böylece budamanın meyve seyreltmesine de katkısı olur.

Meyve Seyreltmesi

Seyreltmenin elle yapılması gerekir. Erik meyveleri küçük olduğundan, elle seyreltme masraflı olur. Bu nedenle pek uygulanmaz. Kurutmalık eriklerde meyve seyreltmesine gerek yoktur. Meyveleri yeşil olarak tüketilen Can erikleri çeşitlerinde de, her meyve toplama azda olsa bir seyreltme etkisi yapar.

Eriklerin Hasadı, Kurutulması ve Muhafazası

Hasat

Erik meyvelerinde hasat zamanı, üst ve zemin renkteki değişme, meyve eti sertliğine, suda eriyen kuru madde miktarına bakılarak veya tam çiçekten hasada kadar geçen süre dikkate alınarak belirlenir. Meyve çeşide özgü rengi aldığı anda, meyve eti de yumuşamaya başlar.

Ham, yani yeşil erik olarak değerlendirilen Can erikleri, çekirdek sertleştiği ve meyveler çeşide özgü iriliğe yaklaştığı zaman, yeşil renkli olarak hasat edilir.

Uzak pazarlara götürülecek erikler biraz daha erken toplanır. Fazla erken toplanan Japon ve Avrupa erikleri, buruk tadı ve donuk renkli olurlar.

Kurutmalık eriklerin hasadı biraz geç yapılır. Bunların meyveleri ağaç üzerinde iyice olgunlaşıp, biraz sularını kaybettikten sonra hasat edilir.

Bir ağaçtaki meyvelerin tamamı aynı zamanda olgunlaşmadığından, meyveler 2-3 defada toplanır.

Kurutma

Eriğin genellikle koyu renkli ve renk bakımından homojen olan tür ve çeşitleri kullanılır.

Meyveler iriliklerine göre sınıflanır.

Meyveleri üzerindeki mum tabakasını uzaklaştırmak için, 100 l suya 0,5-1,5 kg NaOH eklenerek hazırlanan çözeltiye 10-15 sn daldırılır.

Daha sonra soğuk su ile yıkanır

Bunlar kerevetler üzerine 12-20 kg/m² miktarında yerleştirilerek, güneşte veya 70-75 °C sıcak hava verilen zıt akış tüneline kurutulurlar.

Meyvelerdeki su oranı %16-19'a düşünce kurutmaya son verilir. Kurutulan meyveler içi kağıt kaplı sandık veya kutularda depolanır.

100 kg taze erikten 25-30 kg kuru meyve elde edilir.

Kurutulmuş erik meyveleri, sıcak suya daldırılarak veya buharda tutularak tavllanır. Tavlama, kuru eriklerin pazarlanabilecek en yüksek oranda su içermek üzere rehidrasyonudur. Tavlamayla eriklerde su oranı %24-25'e yükseltilir. Daha sonra bu erikler, nem geçirmez ambalajlar içinde piyasaya sunulur.

Erikler çekirdekleriyle ve çekirdeksiz olmak üzere iki yöntemle kurutulur.

Muhafaza

Erik meyveleri -1°C-0°C sıcaklıkta ve %85-90 nispi nemde, 3-4 hafta süreyle muhafaza edilebilir. Muhafaza süresi çeşitlere göre değişir.

Verim

Can ve Japon erikleri genel olarak Avrupa eriklerine göre daha erken (3. yıldan itibaren) meyve vermeye başlarlar. Avrupa erikleri bir veya iki yıl daha gecikir.

Tam verim döneminde bulunan bir erik bahçesinin bir dekarından 1,5-2 ton meyve alınır.

Hastalıklar ve Zararlılarla Mücadele

Kök kanseri

Hastalığın etmeni: *Agrobacterium tumefaciens* adı verilen bir bakteridir.

Nemli topraklarda hızlı büyüyen ağaçlarda daha çok zarar yapar.

Genellikle kök boğazında ve kalın kökler üzerinde urlar meydana getirir.

Hastalık topraktan bulaşır.

Yara ve yarıklar vasıtasıyla köke girer ve bitki dokusunda çoğalır.

Hasta olan ağaçların yaprakları sararır. Normal büyüklüğüne erişemez. Gövdede ve dallarda sakız teşekkül eder. Gelişme zayıflar ve nihayet hastalığın ilerlemesiyle ağaçlar kurur.

Monilya

Buna mumya hastalığı da denir.

Nemli bölgeler, taban topraklar ve deniz rüzgarına açık yerler hastalık için uygun ortam yaratır.

Etmeni *Sclerotinia (Monilia) laxa* 'dır.

Çiçeklerin ve tomurcukların kurumasına neden olur. Genç dallar, uçtan itibaren aşağıya doğru kurur. Meyveler çürür.

Yaprak bitleri

Eriklerde zarar yapan çeşitli afit türleri vardır.

Özellikle sürgün uçlarında, genç yaprakların alt yüzeyinde koloniler halinde bulunurlar. Emme sonucu yapraklar kıvrılır, yaprakların rengi solar ve kururlar. Böyle ağaçlarda meyveler iyi gelişmez. Bol miktarda balımsı maddeler salgırlar. Yaprak bitleri bazı hastalıkların da yayılmasına da neden olur.

Kırmızı Örümcekler

Bitki özsuğunu emerek zarar verirler. Emme sonucu yeşil yapraklarda yeşil renk kaybolur. Mevsimin sıcak ve kuru olması, örümceklerin hızla artmasına; yağışlar ise yoğunluğunun azalmasına neden olur. Yoğun saldırıları ağaçları zayıflatır ve önemli mahsul kaybı oluşturur.

Yaprak büken

Zararlıların adı *Archips rosana* ve *Archips xylosteana* 'dır.

Erik ağaçlarında çiçek tomurcuğu, çiçek, yaprak, genç ve olgun meyvelerde zarar yapar.

Erik destereli arısı

Destereli arılar, ilkbaharda ağaçların çiçek açtığı zamanda ortaya çıkar. Meyvelere bırakılan yumurtalardan çıkan larvalar zarar verir. Kurtlanan meyveler dökülür.

Can Erikleri (*P.cerasifera*)

PRUNUS CERASIFERA ÇEŞİTLERİ

Aynalı: Meyve sarı zemin üzerine kırmızı yanaklı, sulu, mayhoş, 35-40 gram ağırlığındadır. Kendine verimlidir.

PAPAZ

Orijini	Anadolu
Ağacı	orta dik, kuvvetli gelişim
Meyvesi	Yuvarlak, küçük ortalama 10-16g. kann çizgisi belirgin, meyve loplari simetrik
Meyve kabuğu	Yeşil sarı zemin üzerine yeşil renkte ve ince
Meyve eti	Sulu, lifli, çekirdeğe tam bağlı ve ekşi
Derim	Haziranın ilk haftası
Tozlayıcılar	Ankara, Havran
Diğer Özellikler	Özellikle erkenci turfanda bölgeleri için uygun, verimli

HAVRAN

Çok sulu ve mayhoştur.

Olgunlaşma dönemine doğru meyve kabuğu sarı-turuncu renkten kırmızı renge dönüşür.

Ortalama meyve eni 40 mm. meyve uzunluğu 35 mm. olup yaklaşık 44 gram ağırlığındadır.

Avrupa Erikleri (P. domestica)

STANLEY

Orijini	Amerika
Ağacı	Orta kuvvette, yarı dik
Meyvesi	Küçük, kann çizgisi belirgin ve meyve loplari asimetrik
Meyve kabuğu	Yeşil zemin üzerine patlıcan moru renkte ve üzeri puslu
Meyve eti	Çekirdeğe az bağlı, ince, lifli ve sarı renkte
Derim	Ağustosun 4.- Eylülün 1. haftası
Tozlayıcılar	Kendine verimli
Diğer Özellikler	Sofralık ve kurutmalık, bol verimli bir çeşittir. Halk arasında birton adı ile bilinir.

GIANT

Orijini	İngiltere
Ağacı	Orta kuvvette, dik
Meyvesi	Orta iri, yumurta şeklinde, karn çizgisi az belirgin, meyve loplari simetrik
Meyve kabuğu	Yeşil-sarı zemin üzerine parçalı koyu pembe mor renkte ve üzeri çok puslu
Meyve eti	Sarı renkte, az sulu ve çekirdeğe yarı bağı
Derim	Eylülün 2-3. haftası
Tozlayıcılar	Kendine verimli
Diğer Özellikler	Sofralık, verimli ve kaliteli bir çeşittir.

Japon Erikleri (*P. Salicina*)

ANGELENO

Orijini	Kaliforniya
Ağacı	Orta kuvvette, yarı dik
Meyvesi	Orta iri, yuvarlak, meyve loplari asimetrik karn çizgisi belirgin ve çiçek çukuru sivri
Meyve kabuğu	Patlıcan moru siyaha yakın renkte, üzeri puslu
Meyve eti	Yeşil sarı renkte, çekirdek küçük ve meyve etine bağı, dokusu sıkı
Derim	Eylülün 4.- Ekimin 1. haftası
Tozlayıcılar	Friar ve Formosa
Diğer Özellikler	Geç dönemde hasat edilmesi, depoda dayanım süresinin 3 aydan fazla olması pazar değerini arttırmaktadır.

SANTA ROSA

Orijini	ABD
Ağacı	Kuvvetli, dik
Meyvesi	Orta iri, yuvarlak, karın çizgisi belirgin, meyve lopları asimetrik
Meyve kabuğu	Açık yeşil zemin üzerine parçalı kırmızı renkte ve lentiselli
Meyve eti	Çekirdeğe tam bağlı, az sulu, lifli sarı renkte
Derim	Temmuzun son haftası Ağustos ilk haftası
Tozlayıcılar	Formosa, Golden Japon, Wickson
Diğer Özellikler	Akdeniz sahil kuşağı ve Ege bölgesinin batısında yetiştirilmeye daha uygundur. Orta kalitede sofralık bir çeşittir. Daha çok tozlayıcı olarak kullanılmaktadır.

REDHEART

Orijini	
Ağacı	Kuvvetli, yan dik
Meyvesi	İri, kalp şeklinde, meyve lopları asimetrik ve karın çizgisi belirgin
Meyve kabuğu	Koyu yeşil zemin üzerine kırmızı renkli ve bol lentiselli
Meyve eti	Lifli, sulu, koyu kırmızı renkte, çekirdeğe tam bağlı
Derim	Ağustosun 2-3. haftası
Tozlayıcılar	Elephant Heart
Diğer Özellikler	Meyve kalitesi ve albenisi yüksek, orta verimli sofralık bir çeşittir.

OZARK PREMIER

Orijini

Ağacı

Kuvvetli, yayvan

Meyvesi

İri, lopları asimetrik, yumurta şeklinde

Meyve kabuğu

Açık yeşil zemin üzerine parçalı pembe sarı renkte ve puslu

Meyve eti

Sarımsı açık yeşil renkte, lifli sulu, çekirdeğe tam bağlı, tatlı ve dokusu sıkı

Derim

Temmuzun 3-4 haftası

Tozlayıcılar

Santarosa, Formosa

Diğer Özellikler

Meyve kalitesi yüksek ve bol verimli sofralık bir çeşittir.

FORMOSA

Orijini

Ağacı

Orta kuvvete, yarı dik

Meyvesi

İri, yuvarlak, lopları asimetrik, çiçek çukuru az belirgin

Meyve kabuğu

Yeşil sarı zemin üzerine parçalı kırmızı renkte ve puslu

Meyve eti

Çekirdeğe tam bağlı, lifli sulu, açık sarı renkte

Derim

Temmuzun 4.-Ağustosun 1. haftası

Tozlayıcılar

Beauty, Golden Japon, Wickson

Diğer Özellikler

İç ve geçit bölgelerinde ağaç gelişimi ve verimde problemler yaşanabilir. Akdeniz sahil kuşağı ve Ege bölgesinin batısında yetiştirilmeye daha uygundur. Meyve kalitesi yüksek sofralık bir çeşittir.

BURMOSA

Orijini

Ağacı

Kuvvetli, yayvan

Meyvesi

Orta iri-iri, kalp şeklinde, meyve loplari asimetrik, çiçek çukuru sivri ve belirgin

Meyve kabuğu

Yeşil zemin üzerine parçalı sarı kırmızı, puslu

Meyve eti

Meyve eti sulu, lifli, çekirdeğe bağlı, sarı açık kırmızı renkte

Derim

Ağustosun 3-4 haftası

Tozlayıcılar

Santa Rosa

Diğer Özellikler

Ağaç gelişimi çok yayvan olduğundan dikim mesafesi geniş tutulmalıdır.

ERİK ÇEŞİTLERİNİN GELİŞİM SÜREÇLERİ

Her bir kare 1 haftayı ifade eder

Çiçeklenme

Büyüme

Derim

Erik